

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy hóra. . . . I kor. Egy hóra. . . I kor. 50 HIL.
Negyedévre . . 3 . Negyedévre 4 . 50 .

Felolós szerkesztő:
MEGEDŐS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Placc-utca 47. és 48. szám.

A két millió komédiája

Debreczen, szeptember 2.

A közmondások hazudnak. Azt mondja a latin közmondás, hogy ha ketten veszekednek, a harmadik jól jár. Az élet rácáfolt most erre a közmondásra. A két millió fölött, amelyet a városok támogatására szántak, most — mint jelentettük — összekülönbözött a pénzügyek és a belügyek minisztere. Az az ütközőpont közöttük, hogy milyen alapon osszák szét a városok között a két milliót. A városok epedve várják a pénzt, várják, hogy a kormány ajtót nyisson nekik az anyagi megkönnyebbülés felé és a két reszortminiszter most a kúcsot keresi az — ajtóhoz.

A helyzet komolyodik. Szerte az országból a türelmetlenség moraja hangzik, a városok elégedetlenek és akkor két miniszternek még kedve van ahhoz, hogy a megoldás kulcsa fölött vitába elegyedjék. A belügyminiszter, talán kedves Kassája miatt, a városok állami teherviselésének alapján akarja szétosztani a két milliót, a pénzügyminiszter, talán bájos Temesvárja miatt, a pótdó nagyságát venné a szétosztás alapjául.

Ekkora komédiát még keveset csináltak Magyarországon. Egy álló esztendő óta hirdetik, hogy két milliót kapnak a városok. Nem szólunk arról, hogy

ez az összeg nevetségesen és bosszantóan kevés azért a sok állami funkcióért, amelyet a városok végeznek. Régebben ennyit sem kaptak a városok, most azonban, legalább megígérték nekik. A helyzet furcsasága csak az, hogy a két milliót Andrassy ígérte, de az ígéretet Wekerle nem tartja be. És folyik a komédia egy esztendő óta, a miniszterek ígérnek, a városok várnak és a két millió lóg a levegőben, mint Mohamed korpója.

Ankétre készülnek a belügyminisztériumban, hogy valahogyan megvalósítsák az ígéretet. Egy évvel az ígérlet elhangzása után, arról fognak tanácskozni, hogy milyen arányban osszák szét a két milliót. Egy év nem volt elég ennek a megállapításához.

A vidéki városok nyögnek a terhek sulya alatt és a minisztériumokban komédiát játszanak. A városokban készülnek a jövő évi költségvetések és nem tudják sehoh, mennyi állami segítségre számíthatnak. A legtöbb helyen száll fölfelé a pótdó és amikor kivetették és beszédtek, megjön az állami segítség, ha ugyan egyáltalán megjön.

Mert most már kezdenek nem bizni a városok a két millió valóságában, illetőleg abban, hogy valaha megkapják. A városok nem várhatnak tovább, a kérés nem használ, már követelni kell. A

városok képviselői mutassák meg, hogy a dolgozó polgárság érdekeit képviselik. Ez nem pártkérdés, hanem országos ügy, a magyar városok ügye, nemzeti fejlődésünk és megerősödésünk ügye. A városok képviselőinek kötelességük, hogy sürgősen és erélyesen követeljék a két millió szétosztását. Városfejlesztő, okos és céltudatos politikát ugysem csinálnak odafönn, minden város magára van utalva a fejlődés harcában. De azt a kis anyagi segítséget, amelyet megígérték a városoknak, amelylyel eldicsekedtek, ne huzzák-halaszszák tovább.

Mi lesz már a két millióval? Ezt a kérdést felszinen kell tartani állandóan. A városok képviselőin a sor, hogy véget vessenek a komédiának.

Az önálló bankért. A délvidéki függetlenségi szervezetek folyó hó 26-án, tehát közvetlenül a képviselőház megnyitása előtt tartják meg nagygyűlésüket Temesvárott az önálló nemzeti bank ügyében. E gyűléssel deklarálni akarják, hogy a Délvidék függetlenségi polgársága ragaszkodik az önálló banknak 1911-re és az önálló vámterületnek 1917-re leendő megvalósításához. A demonstráció nagyszabásúnak ígérkezik, s azon a többi között Holló Lajos, gróf Batthyány Tivadar, gróf Teleki Arvéd és Hoch János is résztvesznek és beszédeket mondanak.

Romélj!

Egy csalódott lánykához.

Irta: **Könyves Tóth Kálmán.**

Egyedül ültem ott, ahol sűrűbb a vadon,
Lapoztam egy könyvet gyalulatlan padon.
Tartalma mély titok, mihez nem érhet
S nyitját se találja sokszor az Ész,
Miért repül dalolva rut önérdék,
Mig a ki jó: zugó örvénybe vész?
Isten miért nem köti le ennek kezét,
Ki kedvese szívét kaczagva törte szét?!

Aranyos hajnalon fakadozó virág,
Rózsás jövőt szöve tekintetünk mi rád!
Mászott felé pók is . . . sötétbe, lopva,
Hálót szövött nyiló virág körül,
S szive cseppet vegyít szerelmi csókba,
Forró vágy is hideg jéggé kívül.
Abrándvilága összedől nagyhirtelen
S romok felett gyászba borul a szép jelen!

Kies tavaszt jósolt a csalfa képzelet,
Koszorúval diszítve el is érkezett.
Felőled ám más lett irva e könyvbe:
Téli dühöngő, dühöngő, zordon fergeteg,
Remény virága tövistől ledöntve
Fázón diderg, ki lepkét kergetett.
Ki bus szívébe zárja lelke bánatát,
E képben itt saját sorsába lát!

Lábizzadás, Kézizzadás, és Hónalyizzadás

ellen leg-
jobb a
eldugítja vagy összehuzza, — hanem az epidermisen át beszívódnán az okot gyógyítja meg, hogy az okozat magától elmaradjon. Be-
kenés után az izzadás és az esetleges penetráns szag azonnal elmúlik. Ara 1 kor. 20 fill.
Kapható Debreczenben; Mihailovits Jenő, Mauthner, Murakózy és Radákovits gyógyszerárakban, valamint 1 K 80 fill. előzetes be-
küldésével Molnár János gyógyszerésznél Szombathelyen.

Merengve e sivar lapon tovább s tovább,
Fölváltja azt, látom, ezüstös délibám,
Eltűnt a pók . . . hálója is letépve,
Es aki sirt: mosolyog, mert szabad,
Száll hálaimája csillagos égbe,
Tövis helyén dalos élet fakad!
A bösz vihar szegedzi gyöngye szirmait,
Derűs jövőbe bizni újra megtanít.

Remélj! ha dul vihar, ha fönt a menny dörög,
Szétszórja azt, mi por, hamu és durva rög.
Kicsiny virág pedig a völgy ölében
Nem lesz lekötve kényurnak rabul,
Kitárja ajtaját bűbajos éden
S reá az áldás harmatgyöngye hull.
Sorsod tükörében szírványaszín ragyog,
Zeng még vidám dalod: „megint boldog
[vagyok]!”

Csak álmodál . . . s amint valóra ébredél,
A lombtalan fákon alig maradt levél
Sírta ezt: könny árja gyűlt szemedbe,
De nézd! két őrcsillag híven viraszt,
Fényt hint reád s bus multad eltemetve;
Szülék szive sugároz így vigaszt?
Kinek apát és jó any: t adott az ég,
Hitet, remény veszíteni nincsen oka még!

E rejtélyes könyvet a mint lapozgatom,
Akárcsak érteném: enyhül a fájdalom
Örülj, hogy álom volt s ábrándvilágod

Romokba dőlve most porban hever,
Szomorú sorsod elenyészni látod,
Nincs már aki nehéz bilincsbe ver;
Letörött az ága, amint fölébredél.
Lásd! az a csodás könyv szebb világról
regél!

Milyenek az asszonyok . . .

Irta: **Salgó Margit.**

A sötét allén lefelé haladt a kedélyes csoport. Páronként szállingóztak előre. Már úgy értem, hogy minden lány a párjával és minden ur a párjával. Mert itt csak azok érvényesültek, akiknek párjuk volt. A páratlan gerlék pedig maradjanak csak otthon ülve.

Utolsó pár Matild asszony volt, egy tüzről pattant bogárszemű molett asszonyka, aki állítólag csak szánalomból ment férjhez az urához, az egyszerű, de elég becsületes asztaloshoz, Volt neki egy ideálja, egy állatorvos, ezt nem tudta sohasem elfeledni.

De az állatorvos nem vette el, mert katolikus volt és a családjá azzal fenyegetőzött, hogy gondnokság alá helyezetteti a fiatalembert, aki egy zsidó lányt akar feleségül venni.

Igy hát szomorú szívvel lemondtak

Kossuth választói reformja

A pluralitást elejtik.

Provizórium a bankügyben.

Fővárosi tudósítónk táviratozza, hogy Saterényi József államtitkár tegnap Klopodiára utazott, ahol két napig fog Wekerle Sándor miniszterelnöknél időzni. Az államtitkár utazásának fontos politikai céljai vannak, amelyeket politikai körökben így körvonalaznak:

A miniszterelnök és az államtitkár tanácskozásának fő tárgya a Kossuth Ferenc által kidolgozott új választójogi tervezet. A tervezet teljesen elejté a többes szavazatokat — amelyeknél már Andrassy is hajlandó bizonyos módosításokra — s általános és egyenlő szavazati jogot kezdeményez olyképpen, hogy a választók száma körülbelül 2.100.000 legyen. Részleteket Kossuth bizalmasaival sem igen közölt még s ugrálszik, hogy ezekbe a kormánytagokon, Saterényi államtitkáron és a függetlenségi párt fővezéreire kívül senki sincs beavatva. Forrásunk szerint Kossuth azt találna legcélszerűbbnek, hogy a választójogi terv tüzessék ki az új pártalakulás alapjául és hogy eiránt az ország is megkérdéztessék. A választás ehhez képest a mostani törvény alapján történnék és a választójogi reformot már az új országgyűlés tárgyalná és jutatná tető alá.

A bankügyben valami provizóriummal tisztáznák a helyzetet. Hogy ez milyen időtartamra köttessék, az iránt teljes megállapodás az irányadó helyeken sincs.

Látnivaló, hogy a kulisszák mögött erős akció folyik a válság megoldására. Most már bizonyosra vehető, hogy Wekerle, Kossuth, Apponyi és Andrassy megegyeztek a jövő kormányprogramra nézve. Ha ennek megvalósítása körül akadályok merülnének fel, új választások lesznek.

Néhány nap óta egész határozott-

egymásról, de a szívük mélyén élt még a remény, hogy egykor akadálytalanul egymásé lehetnek. És e szomorú epizód után, körülbelül három hónap múlva Matild kezét nyújtott az elég becsületes Forgács Salamonnak.

Azt hitte, hogy boldog lesz, de egy év múlva, mikor az utolsó gyűrűje is zálogházba vándorolt, végkép kiábrándult a férjéből és valósággal megundorodott otthonától.

Egy leánykája született, aki teljesen az apja szögletes vonásait örökölte. Most már nem is gondolt másra, mint vagy elválni férjétől vagy más úton szerezni vigasztalást.

Az utóbbit választotta. Akadt egy átkozottul csinos fiatalember, kinek nevét férjhezmenésre esedékes leányok minden este imájukba foglalták. Gyönyörűen kötötte nyakkendőit és ideálisan le tudta fésülni szőke haját. Táncolni nem igen tudott, mert nagyon merevek voltak a lábai, de a csárdást türethetően eljártá.

Es lett Matild asszonynak a gavallérja. Ez kíséerte aztán sétáiban, ha a piacon megjelent, kiabálóan világoskék slafrokjában. Ha táncmulatságba ment, ő sohasem maradt el mellőle. Téli estéken, mikor a férj a műhelyben dolgozott, az asszonynak mindig volt egy pár vendége, kik között rendszeren ott

sággal kiportálják azt a hirt, hogy ez a kormány új választásokra készül. A tudapesti kerületek törzsfőnökei állítólag már értesítést nyertek a kormány eziránti szándékáról. Így például a budapesti VII. kerületben már most korteskednek Saterényi jelöltsége mellett, mint-hogy Eötvös Károly kijelentette, hogy nem lép fel.

A debreceni lelkész-kongresszus.

Elszállásolási kérelem a közönséghez

E hó végén tartja meg itt Debreczenben az O. R. L. E. nagygyűlését. Közel hét száz református lelkész érkezik ide az ország minden részéből. A legnemesebb munka képezi hivatásukat az összeseregülő lelkészeknek s csak természetesen találjuk, hogy a kálvinista Róma közönsége a legnagyobb szeretettel fogja fogadni azt a tisztes tabort, amely Debreczenbe érkezik s amelynek igen sok tagja itt nevelkedett Debreczenben s a debreceni öskollégium falai közül indult ki lelkési pályára.

Ez a hatalmas kongresszus nagy anyagi áldozatokat igényel. Az O. R. L. E. egymaga nem vállalhatja el a reánehazodó, nagyon is súlyos anyagi terheket, miért is Debreczen városa, még a közelmúltban a legnagyobb készséggel ajánlott föl egy tekintélyes összeget, ugyszintén a református egyház is.

Debreczen város közönsége sem zárkozhatik el attól, hogy szintén segínyt ne nyújtson a kongresszusnak. Természetesen nem anyagi támogatásról van szó, hanem arról, hogy a kongresszus idejére a város közönsége könnyítse meg a kongresszus rendezőségének az elszállásolási nagy munkáját. Erre nézve különben az elszállásolási bizottság elnöke az alábbi felhívást bocsájtotta ki:

Felhívás és kérelem Debreczen sz. kir. város mélyen tisztelt polgárságához, uraihoz és urnóihöz!

Az „Országos Református Lelkész Egyesület” a folyó év szeptember hó 29. és 30. napjain városunkban tartja nagygyűlését. Ez alkalomra az ország minden részéből, — az eddigi jelentkezések szerint — mintegy hétszáz református lelkész jön ide hozzánk. Szép városunk, fényes egynázunk jóhíre, neve követeli meg tőlünk, hogy az

szerepelt Balázs Józsi is. Vagy akadt do'ga a városban, hol természetesen a gavallérnak nem szabadott hiányozni.

Ki vigyázzon az asszonnyra?

... Már kezdtek suttogni az esetről.

Itt is, ott is egy-egy gunyos megjegyzés repült feléjük.

De ők azt mondták rájuk, hogy irigykednek csak. Különösen a leányok. Hát hiszen nem is csoda, szegények úgy számítottak Józsiira.

Egyszer az alsós közben a férjnek is megemlítették. Hiszen ez még sem járja, mondták a jó barátok. Te vagy az ura, parancsolója. Téged szeressen az a kacér asszony. Hát tőröd, hogy felszarvazzon?

A férj ilyenkor jámboran mosolygott, intett a kezével, hogy majd meglássátok, tudok én az asszonnyal bánni.

Csak hagyjatok. Nem azért nőültem harminchat éves koromba.

Az öreg állítólag nagy Don Juan volt fiatal éveiben. De most már ő is az öreg férfiek kilenc órai lefekvésére szokott lümpolás helyett.

Az asszony pedig élte világát továbbra is. Nyáron megkezdődtek az esti séták, a koromsötét allásban, hol bátran szorongat hatták kezeiket, ölelgethették egymást, nem látott senki semmit.

Egy napon a férj bement Pestre. Tit

érkező vendégek elszállásolásáról gondoskodjunk. Szívesen kérem azért a mélyen tisztelt polgárságot, urakat és urnókat hirlapilag is, hogy segítségünkre jönni méltóztassanak; akik csak tehetik, fogadjanak vendéget lakásviszonyaikhoz képest és ezen előre is há'as köszönettel vett nemes szándékukat és elhatározásukat legyenek szívesek alulirotnál (Hatvan utca 1. sz. református püspöki hivatal) bejelenteni.

Kiváló tisztelettel vagyok Debreczen, 1909. szeptember 2.

Hajdu Zsigmond

püspöki titkár, mint a házankénti elszállásolási bizottság elnöke.

A tiszadobi Andrassy-ünnepély.

Debreczen város képviselöje.

Vasárnap lesz a szoborleleplezés.

Az Andrassy család ősi birtokán Tiszadobon lelkes ünnepség lesz e hó 5-én. Ez alkalommal leplezik le az Alsó-szabolcsi Tiszai Ármentesítő társulat első elnökének, néhai Andrassy Gyula gróf emlékezetének emelt szoborművet.

A legújabb kor történetének kimagasló alakja volt Andrassy Gyula gróf, aki jelentős világpolitikai működésén kívül rá ért arra is, hogy a Tisza szabályozás ügyét, a mely egy hatalmas érdekeltségnek régi sérelme volt, dülőre juttassa. Az ármentesítés körül Andrassy Gyula grófnak legnagyobb érdeme a Tiszadobi átmetszés, amely a környékbeli vármegyék fejlődésének hatalmas lendületet adott.

A Tisza partján az átmetszésnél állítják fel Andrassy Gyula gróf emlékművét, a melyet országos ünnepély keretében fognak vasárnap leleplezni.

Az ünnepségen részt vesz a kormány is. Darányi Ignác földmívelési miniszter és Mezőssy Béla államtitkár jelennek meg az emlékmű leleplezésén.

Jelen lesznek a tiszai ármentesítő társulatok küldöttei, valamint a szomszédos törvényhatóságok, megyék, városok s állami hatóságok képviselői.

Debreczen városa részéről Kovács József polgármester, Magoss György dr. t. fő

kolódzó arccal bucsuzott feleségétől és azt mondta, hogy csak késő délután jön haza.

Az asszony nagy társaságot hívott egybe, hol természetesen Józsi is ott volt. Égő perzselő pillantásokat váltottak egymással. Matild asszony a legjobb falatokat csak neki szedte ki s az ahol csak lehetett, megérintette az asszony kezét.

A legnagyobb szerelemben váltak meg egymástól és abban állapodtak meg, hogy este az allásban találkoznak.

Este megjött a férj. Egy csomagot hozott és biztatta a feleségét, hogy bontsa ki.

Az asszony közönyösen bontogatni kezdte, de mikor egy plüsdobozt hamozott ki belőle, kezdett izgatott lenni. Felnyitotta a szép vörös bársonyfódelet és meglepetésében felkiáltott.

Az összes szép ékszerei meg voltak sorjába rakva, sőt még egy opályürrével meg is toldva.

Nyakába ugrott férjének, összecsozókolta aztán azt inditványozta, menjenek ma a vendéglőbe vacsorázni.

A férj sunyin mosolygott és beleegyezett, de hogy adta ő ezt még száz forintért sem... Hogy fog várni a fiatalember a sötét fasorban.

Mert ilyenek az asszonyok kérem. Szép ékszerért még a szerelmükről is képesek lemondani.

ügyész utaznak az ünnepélyre. Hajdúvármegye részéről részt vesznek Kovács Gyula alispán, Czeglédy Mihály t. főügyész és Dávidházy Sándor tb. főjegyző.

Készül ezen emlékünnepekre hét törvényhatóság birtokossága s a környékbeli falvak lakossága is, amely mindenkor hálás szívvel emlékezik vissza nagy jóttevőjére, gróf Andrássy Gyulára.

A gróf Andrássy- emlékmű felavatási ünnepélye Tiszadobon, f. hó 5-én nagy ünnepségek közt fog megtartatni. Az ünnepélyen leendő részvételüket már előzetesen bejelentették: a tiszai ármentesítő társulatok legnagyobb része, 7 törvényhatóság kisebb-nagyobb küldöttséggel, állami, megyei hivatalok s a Tisza-vidék birtokossága nagy számban. A közeli nagyközségek intelligensebb gazdaközönsége pedig nagy számban fog az ünnepély színhelyére kivonulni.

A „Zeppelin“ légi utja.

A diadalmas elindulás.

A Zeppelin III. az elmúlt kis baleset után, most ismét új utra tért, még pedig hatalmas diadal és a német nép örömmujongása közepett.

Lipcse, szeptember 2. A Zeppelin III. 4 óra 15 perckor jelent meg a láthatáron és a hideg időjárás dacára nagy embertömeg verődött össze a léghajó megfigyelésére. A közönség a házak tetejéről nézte a látványt. A léghajó igen lassan haladt. Az ég derült.

Bálszig, szeptember 1. Egynegyed 11 órakor a motorokat megvizsgálták és működésükkel meg voltak elégedve. Háromnegyed 11 órakor adták az első jelt a felszállásra. Mintegy 10 perc után az a válasz érkezett, hogy „mehet.“ Ifj. Zeppelin gróf a léghajó gondolatjáról fehér zászlót lengetett. A propeller megkezdte működését és a léghajó dél felé vett irányt. Az elindulás pillanatában a 20. gyalogezred zenekara rázendített a „Deutschland, Deutschland über Alles“ dalra. Az ezekre menő tömeg lelkes hurrá kiáltásokban tört ki. A visszautazásra egy teljesen felszerelt kikötőkészülékek áll rendelkezésre. Nürnbergben, Lipcsében és Rittelfeldben horgonykészülék állnak rendelkezésre kényszerleszállás esetére. Ugyanilyen készülékeket vittek Erfurtba, Gothába és Plauenba, így a visszautazás, amennyire csak lehetséges, biztosítottnak látszik. Az ég derült. Colmann igazgató a megtörtént elutazást az elindulás helyéről úgy a trónörökösnek mint Zeppelin grófnak táviratilag jelentette.

A mikolai vasuti katasztrófa kocsijai.

Debreczenbe szállították a roncsokat.

A szatmári vonalon történt vasuti katasztrófának véres eseményei még mindig élénk emlékezetében vannak a közönségnek. A vasuti baleset ügyében tudvalevőleg a debreczeni üzletvezetőség indította meg a vizsgálatot. A vizsgálatot a napokban fejezték be s a katasztrófa eseményének részleteiről ma egy terjedelmes jelentést küldött az üzletvezetőség Budapestre az államvasutak igazgatóságához.

A mikolai állomásról ma Debreczenbe szállították az összeroncsolt vasuti kocsikat. Hatalmasan összezuzódott kocsik a máv. debreczeni javító műhelyébe kerülnek. Nagyon sok kocsit használni nem lehet, mert szinte pozdorjává zuzódott. Az összeroncsolt

kocsirészek összeállítása bizonyosan sok időt vesz majd igénybe.

A beszállított kocsik egyik-másikán még mindig ott látható a katasztrófának nyomai.

Az egyik kocsi tetején egy vérborított ajtó van. Ezen zuzta össze a fék szegény Barazán Lajos fejét. Több kocsirészen is vérnyomok láthatók, amelyek a karambol többi sebesültjeitől erednek.

Mint ismeretes Pogány Frigyesnek, a mikolai állomás előjárójának Ungvárra való áthelyezését most visszavonták s e helyett Pogány Frigyest a szatmári állomásra rendelték, ahova eddig is tartalékosnak volt beosztva.

Simkó világrekordja.

*

Egy korszakos esemény vonult el mellettünk szinte észrevétlenül. Megbővített az orvos-kongresszus, a kassai polkogép, a muzeumi okmány dráma s ami nyugodalmatlan időben legalább is történelmi nevezetességnek emelkedett volna ki a szürke esetek tömkelegéből, nem hozta mozgásba a legközvetlenebbül érdekelteket sem. A nevezetes tényről a hivatalos lap két nap előtt született száma hozott értesítést. Simkó József képviselő urat a közoktatásnak magyar minisztere kinevezte rajzfőprofesszornak, besorozván őt a fizetésfokozat VII-ik osztályába, egyetlen kegyes rugással cselekedvén vele olyan tanügyi gölt, amelylyel a rajzitanításban megőszült rajztanári rendben Simkó egyszázötvenkarsát előzte meg. Megelőzte, versenynevezésen kívül. Számára hely megjelölve nincs, csak megadatott néki a cím és jelleg, a fizetés s kreáltatni fog a hozzá méltó állás, amelyre még alkotmányos fedezet nincs. És a mindenkifölött alkotmányos miniszter respektálja a törvényt, a mely tilalmazza az olyan hely betöltését, amely hely létesítéséről egy határidőhöz kötött miniszterium nem is gondoskodhatott. De a gomb meg volt. A gombot Simkó Józsefnek hívják. A gomb elsőrendű tanügyi tekintély. A gomb országgyűlési képviselő. Hozzá kellett tehát varrni a jó fizetést addig is, amíg Simkó Józsefnek a rajztanítás hasznát veheti.

Ez a kinevezés a bizonyossága, hogy tanügyi kormányzatunk megértette a jelent és undorodván a mult protekciós rendszerétől, amely néha napján vakmerősködött nagyérdemű, nagytudású férfiak soron kívül való előléptetésével, kiséreltezik a tanügyi repülő gépezettel, s immár a Bleriotéhoz hasonló sikerrel számolhat be. Simkó József átrepült a rajzitanárság csatornáján, de Columbus módján megérkezett olyan helyre, a melyről a geográfusok nem tudták, hogy van, sőt maga a repülő ember is tudja, hogy nincs. Csak álmatagon, kéjes örömmel érzi, hogy a levegőben lógva is jogot nyert olyan nyugtatónyok kiállítására, amelynek ellenértékét az állampénztárnál felveheti.

„Ez kell nekünk, nem a hivatal!“ kiáltotta a kis Simkó, olvasván a fő Simkónak csodálatos kinevezését.

És sietett, hogy magát képviselőnek választassa.

Eljutottak az északi sarkra.

Egy híres utazó fölfedezése.

Új földrész a jégmezőkön.

A história a huszadik századot mint a legnagyobb fölfedezések és föltalálások korát fogja megjelölni. A repülőgépek, a kormányozható léghajók körül elért hatalmas sikerek eltörölhetetlen vonásokban lesznek megörökítve a késői századoknak. A technika terén szerzett óriási vívmányok szintén ehhez kapcsolódnak.

A huszadik századnak nagy föltalálásához most egy világszenzációt jelentő fölfedezés fűződik. Amerikából jelenti a táviró, hogy egy nagy expedíciónak vakmerő s világhíres vezetője elérte az északi sarkot s az embernem-járta helyen, ahol élőlénynek, embernek, állatnak nyoma sincsen, kitzte az amerikai lobogót. Cook Frigyesnek hívják a vakmerő utazót, akinek neve már régen ismert s akinek neve az első utja az északi sarkra.

Hatalmasan szervezett expedícióval évekkal ezelőtt indult nagy útjára Cook Frigyes, de nem a Nansen által kijelölt uton haladt. A mult évben, 1908. március 13-án érte a legtávolabbi pontot a föld 84 fok szélességű és 86 fok hosszúsági vonalát. Innen aztán visszaindult s most, hogy utban van Amerika felé, küldi a világszenzációt jelentő táviratokat a Newyork Herald-nak.

— Elértük az éjszaki sarkot — jelenti táviratában Cook Frigyes, azontul már csak hullámozó jégmezőkön haladtunk. Itt már szörnyű kinok fogtak el bennünket. Az expedíció tapjait az éhenhalás fenyegette s legutolsó kutyáinkat is leütöttük és megettük. Ezen a helyen — mondja a távirat — egy árva lelket nem fedezett föl a szem. Sem ember, sem állat, madár vagy növény nem volt látható.

Az expedíció aztán, jelenti később Cook Frigyes, a legsiralmasabb állapotok után is tovább haladt. A gyötrelmes fáradtságot ezidőszert eléggé föl nem becsülhető eredmény koronázta. A jégmezőkön tul egy új földrészt fedeztek föl.

Egy csodás vidék, jelzi a távirat. Egy közel harminc négyszögkilométernyi új földterület, ahol ember még sohasem járt. Vadakban páratlanul gazdag terület. Cook Frigyesnek, a híres sarkutazónak fölfedezése az egész művelt világban leirhatatlan örömet keltett.

Az északi sarkon Cook mostani útján kívül a legtávolabbi pontot Nansen érte el 1895-ben.

Színház és Művészet

Adler László képgyűjteménye. Egy minden ízében művészi festmény-gyűjteményt hozott hozzánk Adler László ismert fővárosi műkereskedő, a képek vándor árusa, hogy az itteni műbarátoknak bemutassa. Adler László már járt nálunk és sikerült Debre-

cenben híveket szerezni a művészeteknek. A képek holnaptól kezdve a *Bika*-szálló egyik termében lesznek láthatók és ajánljuk ezt az értékes és érdekes festménygyűjteményt a debreceni műbarátok figyelmébe annál is inkább, mert Adler László nevezetes arról, hogy képeit, a melyek között elsőrangú magyar és külföldi mesterek eredeti festményei vannak — tehát nem értéktelen reprodukciók, hanem neves művészek eredeti művei, — meglepően olcsón — a rendes tárlati árral össze sem hasonlítható — áron árúsítja. A képgyűjteményre még vissza térünk.

Az orvosi kongresszus.

Ötödik nap.

A szakosztályok rendben és zavartalanul folytatják munkájukat. Sok előadásnak el kell maradni, mert a kongresszusnak szűkre szabott terminusa lejárfélben van s szombathig minden anyagot fel kell dolgozni.

Az első szakosztályban, mely a bonctannal, fejlődéstannal és szövettannal foglalkozik, Caleja barcelonai tudós kezdte meg felolvasásokat.

A második, élettani szakosztály folytatta vitaelőadásait az izom- és idegszövet villamos jelenségeiről.

A harmadik, kísérleti kórtani szakosztály legkiemelkedőbb mozzanata volt a szimpatikus idegrendszerrel szóló előadás, melyet Krausz tanár (Berlin) vezetett be.

A negyedik, bakteriológiai szakosztály folytatta tegnap félbehagyott vitáját.

Az ötödik szakosztály a fürdőtanról tartott vitaelőadást.

A többi szakosztályok szintén a tegnap félbeszakított vitákat folytatták.

Nagy érdeklődést keltett a VII. sebészeti szakosztályban Minervini, nápolyi orvos okelőadása az epidermis regenerációjáról.

Ugyancsak feltűnést keltett a XII. elme kórtani szakosztályban Deventes amsterdami professor előadása az örülteknél saját lakásában való ápolásáról.

Az urológiai (XVI) szakosztály legkiemelkedőbb mozzanata Boros Ernő budapesti urologus szakelőadása volt, az akut mellék herelobb operáció kezeléséről.

Általános érdekességű volt a XVIII. (higiéniai) szakosztályában Rudenburg (Berlin) előadása a tanulók gyilkosságáról.

A gépészeti szakosztályban Schrötte (Bécs) és Irsai Artur (Budapest) előadásai keltett nagy érdeklődést. Utóbbi a selegormának Magyarországon való elterjedéséről tartott előadást.

Budapestről táviratozzák: Az orvoskongresszus már a vége felé jár. Ma a külföldi orvosoknak egy nagy csoportja megtekintette a korbonceni intézetet, ahol éppen a csepeli katasztrófa áldozatait boncolták. Holnap nagy vita lesz afölött, hogy a legközelebbi nemzetközi orvoskongresszust hol tartassák meg. A japánok erősen kardoskodtak amellett, hogy a kongresszus Tokióban legyen, a németek azonban természetesen Berlint jelölik meg a legközelebbi kongresszus színhelyétül.

TANÜGY.

A református iskolaszék ülése. A debreceni református egyház iskolaszéke szeptember hó 4-én délelőtt 11 órakor az egyház tanácsstermében ülést tart. Tárgyak: 1. Két tanterem építése a Mester-utcai léányiskoláról. 2. Egyfolytában tanítás.

Az állami főreáliskolában a rendes beírásnak szeptember 8-án van utolsó napja. Ezentul szeptember 8-ig az igazgató veszi fel azokat, kik késedelmüket kellőleg igazolják. Az iskolai év megnyitása szeptember hó 4-én délelőtt 10 órakor lesz.

A pincértanonciskolába való beíratások folyó hó 4-én, szombaton délután 3—5 óráig eszközöltetnek az iskola helyiségében, Mikló-utca 3. sz. Felkérjük a tanonc-

tartó főnök urakat, hogy tanoncaikat nevezett időben annál inkább sziveskedjenek elküldeni, mert a be nem iratkozott tanoncok mulasztók gyanánt tétetnek át a rendőrséghez.

A merénylő százados rémképei.

„A kígyók és ördögök bántják“.

Elszállították a soproni kórházba.

A szenzációs kassai pokolgép ügynek szomorú hőse: Junga Sebő százados kezd a legszánalomraméltóbb emberek közé sorakozni. Már az első perctől kezdve, amikor a merénylet kipattant, illetve a pokolgép feladója ismertté lett, beszéltek arról, hogy Junga Sebő elméje meghibbant s hogy a nagyfokú idegesség után az örület tünetei jelentkeztek nála. Azóta a szerencsétlen százados fogházba került s amióta a székesfehérvári kerületi fogháznak lakója, azóta viselkedése után csak megerősödik mindenki az a tudat, hogy Junga Sebő nem épelmű s tettét is valószínűleg egy örütségi rohamában követte el.

Megirtuk, hogy Junga Sebő százados rendkívül idegesen viselkedik a fogházban. Az ezredorvos csillapítószereket adott be neki, de ez ugylátszik nem használta. A századost az elmúlt éjszaka rémképek üldözték. A szemét sem hunyta le, hanem ide-oda futott cellájában, mintha valaki elől menekülne.

Ma levelet irt Junga Sebő feleségének s ennek a levélnek szövege is arról tanuskodik, hogy a százados a teljes elmezavar előtt áll.

— Rettentő látomásaim vannak — írja Junga. — Ugy érzem, hogy *kígyók motorkálnak testemben és vörös ördögök vesznek körül*. Körülvesznek a vörös ördögök — ugymond — és föl akarnak falni. A fejüket már lerágtam, de azért nem hagynak békében...

Ebből látható, hogy milyen zilált lelki állapotban lehet a szerencsétlen ember. Junga Sebőt ma este egyébként elszállítják a soproni katonai kórházba, ahol a százados elmebeli állapotát megfigyelés alá veszik.

A debreceni zsemlye.

Ra'aptú gomb, vagy sütemény?

Egy érdekes levél.

A zsemlyékről és a pékek miniatűr-érzékéről már sok jó és kevésbé jó viccet faragtak az élclapok. Egy ilyen kis humoros tú szúrásnak van most kitéve egy debreceni zsemlye, amelynek történetéhez nem mi fűzük hozzá reflexióinkat. A Pesti Hirlaphoz küldték be az alábbi kis levelet, amely bő alkalmat nyújt, hogy ezt a mi kis süteményünket alaposan kiserkessze. A szerkesztőségbe küldött levél így hangzik:

Tekintetes szerkesztőség! Ide esatolva küldök egy tészta készítményt, amelyről én, mikor kaptam, azt hittem, hogy talán valami női kalaptüre való gomb. Ismerősöm azonban, aki küldte, azt írta, hogy ez egy valóságos négy filléres zsemlye, és Debrecen város valamelyik érdemes pékmestere sütötte. Hogy érdemes az pékmester, azt én is koncedálom, csak hogy mire érdemes?!
Mostanában Liposében és több más külföldi városban is voltam, de mondhatom, hogy ott a sütemény legalább még egyszer akkora, sőt olyan szép, hogy mindnyájunknak feltűnt és ott helyben szóvá is tettük. És nálunk Magyarországon ilyen sorvadós morzsa. Mutatja, hogy sorvadunk, sorvad a becsület és tisztességes felfogásunk és törekvésünk, üzleti dolgokban és terjed a modern zsemlye.

Talán szóvá lehetne tenni a dolgot. Igaz, hogy használni nem igen fog. Tisztelettel stb.

A fővárosi lap még a következőket táviratozza: A levélíró be is küldött hozzánk egy darabka zsemlet, amely csakugyan nem nagyobb, mint egy kalaptú feje. S még hozzá így is föl van fujva, mert a közepe üres. Ez a debreceni zsemle. És hogy a szatira még teljesebb legyen, a zsemle-ösászár-zsemle. Császár-zsemle Debrecenben!

HIREK

— **Wekerle bécsi utja.** Budapesti tudósítónk táviratozza: A Neue Freie Presse értesülése szerint Wekerle Sándor miniszterelnök csak a morvaországi őszi hadgyakorlatok után, szeptember hó második felében utazik Bécsbe, hogy kihallgatáson jelenjék meg a király előtt. A bécsi ut előtt Wekerle a kormány tagjaival fog tanácskozni a politikai helyzetről. Hír szerint a király Wekerle audienciája után több magyar politikust fog meghallgatni.

— **Harcserű lögyakorlatok.** A debreceni honvédegyalozred értesítette a rendőrséget, hogy e hó 4-én, szombaton harcserű lögyakorlatot rendez. A közönség figyelmébe ajánljuk ezt a hírt azzal, hogy lehetőleg kerülje szombaton a Nagyerdőn azt a helyet, ahol a gyakorlatok lesznek, nehogy valami szerencsétlenség történjék.

— **Kormányválság Szerbiában.** Belgrádból jelentik: A Nemzeti Club tegnapi ülésén Ribarac megokolta lemondását. Ő az igazságügyi tárcát a válság tetőfokán a nemzet kívánsága folytán fogadta el és azt remélte, hogy a radikálisok, különösen az ó-radikálisok vezérei a szomorú tapasztalatokon okulva, elfordulnak az eddig folytatott politikától. Ez áll az annexióra is. De közvetlenül a konfliktus befejezése után a radikális miniszterek ismét arra az ultra léptek, mely azzal a nagyszabású politikával, melyen a koalíció felépült, ellentétben áll. A belpolitika, a kölesön és az ó-szerbiai és macedóniai nemzeti kérdések ügyében Jovanovics és Pasics régi tevékenységüket újból megkezdték. A legutóbbi választási szédelgést Sabácban is ó-radikális rendőrhivatalnokok rendezték. Ez volt az ó-radikális miniszterek tevékenységének a koronája.

— **Italmérés asertésvásáron.** A debreceni sertésvásár italmérési jogának bérlete lejárt. A tanács pályázat útján kívánta azt bérbeadni. A legtöbbet a jog bérletéért Német András ajánlott fel s így az engedélyt a tanács 410 koronáért neki adta meg.

— **Pályázat irodaszerekre a kir. táblánál.** A debreceni kir. tábla pályázatot hirdetett a kerületéhez tartozó törvényszékek, kir. ügyészségek és járásbíróságok papír- és irodai szerek szükségletének szállítására 1910. január 1 től számítandó három évre. A pályázat határideje augusztus hó 30-án járt le, mely alkalommal felbontották a beérkezett ajánlatokat. A szállításért pályáztak budapesti, vidéki és debreczeni cégek. Az ajánlatok egy évi szükségletre a következők: Galitzenstein H. Budapest K. 19133 7, Gyürky Sándor Debreczen K. 22265 7, Mihály Sámuel Debreczen K. 20778 7, Vár-

nay L. Szeged 12164/12, Benkő Miklós Máramarosziget K. 22860/02, Leitner M. L. F. a Budapest K. 25092/17, Szénássy Béla Budapest K. 26195/57. A pályázó cégek valamennyien elsőrendű, megbízható cégek, amiből az következhetik, hogy az kapja meg a szállítást, amelyik a kívánt minőségű papírok áraiban a legolcsóbb. Az ajánlatok elbírálása szakértők meghallgatásával most van folyamatban és ha ez elkészül a munkájával, akkor döntenek a pályázat ügyében.

A morvaországi hadgyakorlatok. Gross Meseritschből táviratozzák: A hadgyakorlatok területen a nagy katonai gyakorlatok szerdán kezdődtek meg. Horn és Znaim között szerdán kezdtek meg a 2. hadtest összpontosítását. Ezen a gyakorlaton résztvesznek a 4. gyaloghadosztályból a 12, 81. 99. és 48. gyalogezredek, a 25. gyaloghadosztályból a 84, 24. és 25. gyalogezredek, valamint az 1. számú bosznia-hercegovinai gyalogezred. A lovasság köréből Ferenc Szalvátor főherceg parancsnoksága alatt résztvesz a gyakorlatokon a 6. és 15. dragonyosezred, a 3. és 7. ulánus-ezred és az 1. huszárezred, a tüzérsapatok közül a 2. számú tábori tarackezred, az egész öt ezredből álló 2. tábori tüzérdandár, a 2. számú lovastüzérsztyál, az 1. és 4. számú nehéz tarackosztály, a 3. lovas gépfegyverosztály. Ezenkívül résztvesz a hadtest keretében való gyakorlatokon az egész 13. sz. osztrák Landwehr-gyaloghadosztály, valamint a 2. számú szekerezosztály és a kerékpáros század. Az első szabadon végzett gyakorlat a hadtest keretében szerdán folyt le a csütörtöknél kezdődnek a 2. hadtest tulajdonképeni gyakorlatai. Szeptember 3-án és 4-én folytatják a gyakorlatokat, 5-én pihenő lesz, 6-án és 7-én ismét gyakorlat, 8-án pedig pihenő lesz. Szeptember 9-én, 10-én és 11-én folynak le a király és a német császár jelenlétében a nagy zárógyakorlatok; szeptember 11-én, a zárógyakorlatok utolsó napján, rövid időtartamu manőver után a gyakorlatokat lefújják.

Szabolcska Mihály nagybeteg. Szabolcska Mihály, a híres poéta, mint nekünk jelentik, nagybetegen fekszik Marosfelfalun. Allapota komolyan aggasztó. Reumája a szivburokra hatolt föl. Orvosai minden munkától és izgalomtól eltiltották.

Békés Gyula házassága. Nemesak Debreczenben, de az ország előkelő művészi köreiből a legnagyobb szeretettel fogadják azt a hirt, hogy a vidéki színészvilágnak egyik kimagasló művésze: Békés Gyula, a debreceni színház volt tagja, annyi kasirozott frigy után végre az igazi valódi boldogság révébe jut. A kitűnő művész legalább egyelőre hűtlen lesz a Tháliához, hogy egy disztigvált műveltségű debreczeni urilányt vezessen az oltárhoz. Békés Gyulát sikerei során nem egy őszinte kézszorítás fogadta, de bizonytalannal nem volt annyi ovációban része, mint amennyi jókívánság fog fűződni ama nevezetes debüje alkalmával, amikor e hó 8-ikán örök hőiséget esküszik a Deák Ferenc-utcai izraelita templomban Kupterstein Vilma kisasszonynak.

Esős napok. A gazdák, akik a nagy forróság és szárazság következtében ismét nehéz napokat éltek át, szerda óta megkönnyebbülve nézhetnek a közel jövő elé, mert a várva-várt esőzések országsszerte beköszöntöttek. A munkálatokat most már hamarosan végezhetik s a kukoricatermésben is jobban bízhatnak. Szerdán Debreczenben s az országban majdnem minden részében esett az eső, amely itt-ott kiadósabb volt. Tíz-husz milliméteres csapadék örvendeztette meg a termelőket, ha nem is mindenhol arányban. Debreczenben az esőnek kedden csak némi nyoma volt, szerdán azonban már esernyőkkel jártak az emberek. Ma az országos eső tovább áztatta a

földet, ami azt is jelenti, hogy az aggodalom általában véget ért. Az időjelző állomás szerény véleménye szerint változékony, hűvös időhöz lesz még szerencsénk s egyes helyeken az eső is produkálja még magát.

Eötvös Bálint kiszabadult. Budapesti tudósítónk táviratozza: Ma reggel 8 órakor hagyta el Eötvös Bálint dr. ügyvéd és országgyűlési képviselő a Markó-utcai törvényszéki fogházat, ahol három évi fegyházbüntetésének háromnegyed részét — huszonhét hónapot — elszenvedte. Az igazságügyminisztérium mint jó magaviseletet tanúsítottak feltételeken kilenc hónapot engedett el. Eötvös Bálint most kegyelmi kérvénnyel fordult a királyhoz, hogy mentse fel a mellékbüntetések alól, mely öt évi hivatalvesztésre, nagyobb pénzbürságra és az ügyvédi gyakorlatától való felfüggesztésére ítélte el. Az ügyesség Eötvös kérelmét pártolón terjesztette fel. Az élte derekán levő férfit a hosszú fogság igen megtörte, ki könnyezve hagyta el a Markó-utcai törvényszéki palotát.

Katonai lóvásár. A cs. és kir. 2. számú lóavató bizottság folyó évi október hó 12-én délelőtt 8 órakor Debreczenben a méntelep-laktanya mellett katonai lóvásárt tart.

A görög helyzet. Athénből jelentik: A Hestia jelentése szerint a trónörökös mindekkoráig várakozási állományban való helyezését nem kérte, bár ezt tenni szándékozik. Ugyanez a lap azt állítja, hogy Miklós hercegnek várakozási állományban való helyezésére és András hercegnek szabadságolására vonatkozó okmányokat holnap írják alá. Az ezuttal külföldön időző Kristó herceg szabadságának meghosszabbítását kérte. Athén, szeptember 1. A külföldön elterjesztett és néhány újságban feljegyzett az a hír, hogy állítólag Athénben a rendet megzavarókat volna, teljesen alaptalan. Még a katonai események idejében is egész Görögországban a legszigorubbán ügyeltek a rend fenntartására. Maga Athén városa sem változtatta meg közönséges jellegét. Különben valamennyi efféle híresztelések a legnagyobb tartózkodással fogadandók. A külföldre irányított táviratok cenzura alatt nem állanak.

Egy parlament égése. Torontóból táviratozzák: A parlament épületében tűz támadt, mely mintegy millió dollárnyi kárt okozott. A nyugati szárny tetőzete beomlott és maga alá temette a könyvtárt.

Tanítónő választás Földesen. Földesen tanítónőnek választották Simon Erzsikét, Simon István debreceni református tanár leányát.

Merénylő diák. Békéscsabáról jelentik: Palini Lajos orosházi diák tegnap az Orosházi szüleinél tartózkodó Szász Gyula lippai kereskedelmi iskolai tanár ellen merényletet követett el. Az utcán revolverrel rálőtt a tanárra, a lövés azonban nem talált. A diák megbuktatásáért akart bosszút állani tanárán. A rendőrség a merénylő diákot letartóztatta.

A kolera. Berlinből jelentik: Rigai táviratok szerint ott 16 újabb koleraeset fordult elő. A kormány intézkedései a járvány megállítására elégtelenek. A német kormány erélyes rendszabályokat tesz, hogy a kolera Hollandia felől be ne hurcolják. A vizsgálót, különösen a Rajna vidékén és a tengeri kikötőkben szigorították.

Párisból táviratozzák: Flens németalföldi faluban halálos kimeneteli koleraeset fordult elő, aminek a híre nagy nyugtalanságot keltett, minthogy a helység a francia határtól alig harminc kilométernyire van. Hollandiában terjed a kolera. Drezdából és Utrechből több esetet jelentenek, melyek halállal végződtek.

Lopások. Nagy István Apafi-utca 185. számú lakostól ismeretlen tettesek elloptak nyolcvan koronát. Nagy Eszter debreceni oselédleánynak 18 korona értékű ruháját ellopták. A tettesek után a rendőrség nyomoz.

A bécsi posta tolvaj. Bécsből jelentik: A rendőrség newyorki osztrák-magyar konzulátoshoz fordult a minorita-éri postarablás gyanuja alatt letartóztatott Freymann ügyében. A főkonzulátus igazolta a letartóztatást azzal, hogy bizonyítékok híján a fogvatartás fenntarthatása valószínűtlen és egyúttal kérte az elloptott bankjegyek számának kimutatását. A rendőrfőnökség azt válaszolta, hogy a számokat nem ismeri és kérte a gyanus körülményeknek s Freeman tulajdonában lévő pénzösszeg nagyságát és származását és Freeman alibiének kimutatását.

A csepeli áldozatok temetése. Budapestről táviratozzák: A csepeli nagy katasztrófa áldozatainak temetése ma ment végbe óriási részvét mellett. A temetésen hétezer ember volt jelen. Az egymás mellé helyezett öt koporsónak mindegyikére Weisz Manfréd gyáros koszorút helyezett. A koporsókat beszenteltek, azután egy közös sirba helyezték a szerencsétlen áldozatokat.

A mexikói árvíz katasztrófa. A mexikói árvíz pusztítása következtében, mint eddig megállapították, ezeröttszáz ember halt meg s tizenöt ezren vannak menedék nélkül. A kárt hatvan millió koronára becsülik. Legtöbbet szenvedett a hetvenezer lakost számláló Monferé, ahol a vízbefultak száma ezerkétszáz. Eddig hatszázötven holttestet sikerült kihalászni. A vízvezeték elpusztult, a villamos világítás megszűnt s a vasúti sineket a víz elmosta. Később érkezett távirat szerint a halottak száma kétezer s a hajléktalanoké harmincezer. Monferében magában ezeröttszáz emberélet pusztult el. A várost járványos betegség fenyegeti.

Egy ifju gróf balesete. Szentestől táviratozzák: Károlyi Imre gróf mágoosi birtokán baleset érte a gróf hat éves György nevű fiát. A minap a gróf négy fia egy lovász társaságában kilovagolt, miközben György gróf lova megbotlott. Az ifju keresztülesett a ló nyakán, lába a kengyelben maradt, a ló tovább futott és vonszolta maga után a fiut. Azonnal orvost hívtak, aki első segélyben részesítette a szerencsétlenül járt fiut. György gróf agyrázkódást szenvedett, állapota napokon keresztül válságos volt, azonban már jobbra fordult, úgy, hogy komolyabb bajtól nem lehet tartani. Érdekes jelenet játszódott le akkor, midőn a kis gróf megtudta, hogy apját haza akarják sürgönyözni. Bátyját ágyához hívta s azt mondta neki: „Ne sürgönyözzetek, egy Károlyi gróf se halt még meg abban, hogy a lóról leesett“.

Ékszerlopás Abbáziában. Brosán Károly eszéki táblai bíró, törvényszéki elnök feleségének abbáziai üdülését alaposan megrontotta valami ismeretlen tettes. Az eszéki uriaszony a Schalk-villában lakott, ahonnan ötezer korona értékű ékszereit ellopták. A táblabíróné, mint Eszékéről táviratozzák, följelentést tett ismeretlen tettes ellen betöréses lopás címén.

A levethetetlen kosztüm. Szegedről írják: Szerdán délután egy csinos menyecske állított be a Kossuth Lajos-sugarút végén levő Nagy Károly-féle vendéglőbe. Fél liter bort rendelt s aztán egy kis sarokban húzta meg magát és idogálni kezdett. A vendégek eleinte — hogy stilszerűek legyünk — szomszjas pillantásokat vetettek feléje, de amikor látták, hogy az ujonnan érkezett vendég sokkal több vonzalmat mutat az alkohol, mint a férfit pillantások iránt, magára hagyták és tovább foly-

tatták a korecsmi tárgyalásokat. Néhány perc múlva azonban nagyon sajtáságos jelenség kényszerítette a vendégeket arra, hogy beszélgetésük fonálát aköré a sarok köré csavarják, amelyben a borozgató asszony ült. Ott tudniillik nagy változást vetettek észre. A csinos, sőt most már határozottan szép asszony ugyanis közben toalettet cserélt, átöltözködött. Sőt, hogy minél szabatosabban fejezzük ki magunkat: átvetkőzött, felöltvén a régi görög szobrok leplezetlen pózait, amelyekben igen jól festhetett, mert a jelenlét és majdnem szoborrá vált férfiak örömteljes szakértelemmel vizsgálgatták a szoborszerű megjelenésű asszonyt.

A vendéglős azonban nem valami nagy méltánnyal fogadta a klasszikus ruházati módszert, mert a legközelebbi rendőrszemet behívta, aki felszólította a szoborrá szépült asszonyt, hogy lépjen ki a görögös hangulatból és cseréljen toalettet. Az asszony ügyet se vetett rá, de később dühösen ráfordult a rendőrré:

— Egyszerre két ruhát nem viselhetek. Előbb ezt a kosztümöt kellene levetnem, de azt nem lehet. Ha segítenek nekem, akkor szívesen...

Hosszas biztatás után végre a legfontosabb ruhadarabokkal ellátva, bekísérték az asszonyt a rendőrségre, ahol a rendőrorvos megállapította, hogy az asszony *Oldh* Julianna, jómódú szegedi magánzó, aki hisztériában szenved. A szerencsétlen nőt be szállították a szegedi kórház elmebajos osztályára.

— **Osztálysorsjáték.** Budapesti tudósítónk sürgönyzi: Az osztálysorsjáték ma húzásán a következő számú sorsjegyek nyertek:

30 000 koronát nyert: 64028.
20 000 koronát nyert: 79938.
10 000 koronát nyertek: 35229 40641 91708.

5000 koronát nyertek: 32254 59254.
2000 koronát nyertek: 15510 37668 55794 75396 80996.
1000 koronát nyertek: 2708 21361 51254 83747 109323.

500 koronát nyertek: 3214 3244 4885 4645 16090 20724 24787 26911 27306 29046 29294 29949 32808 33638 33905 34402 34480 36886 38446 40736 41558 42634 43927 44093 48298 50257 54376 56121 58312 60905 63734 64225 64323 65176 65642 67234 68208 75764 77565 77836 78416 79806 83194 84995 85097 87314 87926 88674 90416 92111 92639 94448 94499 96404 97372 98933 99143 99345 100938 101932 102916 104497 105637.

— **Iskola táskák,** könyvszjak, tartók olcsón kaphatók a Párisi nagy bazárban a Dégenfeld téren

— **Családi dráma,** kínos házi jelenetek elejét veszi, ha lakásában a villamos csengő, villamos világítást Földvárival rendeztetni be Kossuth u. 1. Telefon 168.

— **Antalfi József könyvkereskedésében** az összes iskolákban használandó tankönyvek beszerezhetők. Használt tankönyvek féláron.

— **Kugler Gerbeaud cukorkák** fraktára Kontsek Gézánál.

— A debreczeni Zander gyógyintézet Piacz u. 59. Eldezt. Telefon 389. Zander-féle gyógygymnastika: Villamosítás. — Forró légfürdő. — Svéd torna. — *Főbb javulatok:* Idült gyomor- bélrenyheség, székrekedés, elhízás, csusz, zsák, sérülések után visszamaradt mozgászavarok. Bénulások. Erelmeszesedés, neurasthenia. Gyenge testalkatú gyermekek fejlesztése. Gerinczefordulás. D. e. 11-12 ig és d. u. 4-1/2-ig nők és gyermekek, d. e. 12-1-ig és d. u. 1/2-7-ig férfiak látogathatják az intézetet, Dr. Szász Adolf orvos.

— **Az „Elite” divatlap** a legszebb, legjobb és leggazdagabb. Kérem megtekinteni, fraktár Antalfi Józsefnél, Piacz-utca 44.

— **Fertőtelenített ócska tankönyveket** hozott forgalomba ez évben *Aczél Henrik* helybeli könyvkereskedő, aki az összes iskolákban előírt ócska tankönyveket a városi t. főorvos utasítása szerint fertőtlenítette, miáltal a tanulók egészsége megvan védve a fertőző bacilusoktól. Ezen az egész országban páratlan és údvös ujitást ajánljuk a t. szülők és növendékek figyelmébe. Tankönyvek már most féláron kaphatók.

— **Az izraelita hitközségi polgári leányiskolában** a jövő tanévre szóló beiratkozások szeptember 1. 2. és 3. napjain d. e. 8-12 ig tartatnak a polgári leányiskola részére emelt új épületben (Deák Ferenc-utca 7.) Evi tandíj 60 korona. Az iskolaév ünnepélyes megnyitása szeptember 5-én lesz, a rendszeres tanítás 6-án kezdődik.

Közgazdaság.

Terménytőzsde.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése
Budapest, 1909. szept. 1.

Készáru csendes.			
1909. októberi buza	13.39	13.40	
májusi buza	—	—	
1910. áprilisi buza	13.58	13.59	
májusi rozs	—	—	
1909. októberi rozs	9.41	9.42	
1910. áprilisi rozs	9.71	9.72	
1909. októberi zab	7.25	7.26	
májusi zab	—	—	
1910. áprilisi zab	7.51	7.52	
1910. májusi tengeri	7.06	7.07	
1909. szeptemberi tengeri	7.35	7.36	
augusztusi tengeri	—	—	

Regény-Csarnok.

A bojár leánya.

— Regény. —

(102.) Irta: **Vértesi Arnold.**

A fiu lassan reá emélt gyankodó sőtét szeméit és halgatott.

De ugy látszott, Fehér Ármint nem zavarta az jókedvében.

— Ugy-e nem gondoltátok, hogy ily hamar találkozni fogunk? — szolt aztán — Eltávozástok után sürgős levelet kaptam, Budapestre kellett azonnal sietnem. Csak pár órával előbb kaptam volna a levelet, veletek jöhettém volna.

Csongrády Gyuri szolt egy pár szót azaz inkább csak morgott; sávarát nem bírta elpalástolni, s a mint észrevette, hogy a fiu áles gyanakvó szeméi rajta függnek, elpirult. Nem tehetett róla, nem bírt semmi émfű ügyességgel a képmutatásban. Majd Fehér Ármint pillantott, majd meg Palira, lehetetlen volt elpalástolni sávarát.

Pali komoran a szögletbe húzódott s egy nagy támlásszékre összegörnyedve komor szempillái alól kémkedve zézett atyjára és gyámjára. Minden mozdulatukat figyelemmel kísérte, arczuknak minden vonására lesett.

Fehér Ármint derűlten beszélt tovább. Beszélgetés közben igyekezett szóba eredni a fiuval is. Pali egyhangulag, mogorva tartózkodással felelt.

Egy jó óranegyed lefolyása után Fehér Ármint fölkel, — No, de nem csevegtem itt el az időt. Dolgom után kell gésnem. Az ut kissé felvidított. Magam is csodálom, mily jó kedvem van. Titeket nem vidított fel?

— Engem összerázott és elbágyasztott, — viszonsá Csongrády.

Másképp nem tudta a jó ember megegetni hallgatását s a kényelmetlen szorongás azon érzetét, mely meglátszott rajta.

Fehér Ármint átment most saját szobájába. Pali ekkor fölkel s hirtelen Csongrádyhoz lépett és kezével az ajtóra mutatva, merre atyja épen most távozott, élesen kérdé:

— Mit keres ez itt? Miért jött utánunk?

Csongrády Gyuri megrezent, de összeszedve magát, nem felelt, csak vállat vont.

— Miért jött utánunk? — ismétlé hevesen a fiu.

— Hiszen hallottad tőle magától, — viszonzá Csongrády kedvetlenül, erőltetve.

A fiu fölkapta fejét, ideges rázkodás futott át karjain s szikrázó szeméi, ugy látszott, mintha tüzet okádnának. Egy félfővel látszott magasabbnak, mint egyébkor.

— Nam mondta meg az igazi okot, — szolt s hangja metsző és sziszegő volt. — Nem mondta meg, ezáltal nem hoztak ide. (Folytatjuk.)

A tanuló ifjúság figyelmébe!

legolcsóbban jótállás mellett

Legjobb szerzetű megbízható pontos órák

Lőkövits Arthur és Trsa
cégnél Piac-utca 38.

Az őszi idényre

megérkeztek a legújabb

angolszövet ujdonságok,

a melyet a

legolcsóbb árban

legelegánsabban készít

Moskovits József

férfi szabó, Piacz-utca 46.

VIGYÁZAT!

Megyek már egy pár cipőt veszek

Klein Ferenczné

u. v. Elfenbein Adolfnál
Simonffy-u. Bérház.

mert igazán mondhatom

sehol olyan jó és olcsó

cipőt nem kapni, mint nála.

Saját készítmény. Elnyúlhetetlen.

Olcsóbb mint bárhol.

ISKOLÁS FIUK

és leányok részére olcsó, szabott árakon beszerezhetők.

Kész fehérneműk, ingek, lábravalók, harisnyák, zsebkendők Paplanok, matrácok, ágylepedő, flaneltakaró.

Fiuknak Brassói posztók, Leányoknak intézeti sötétkék gyapjú Cheviot ruhaszövetek és hozzávalók

SZABÓ LAJOS FIAI cégnél

DEBRECZEN, Rózsa-utca 1.

Alapított 1842-ik évben.

KÖZPONTI DROGUERIA

Telefon. DEBRECZEN. Telefon.

Piacz-utca, Városház épület.

Gazdaságok és gyártelepek részére előírás szerint berendezett mentőszekrények, kötszerek, desinficiálószer: Creolin, Carbol, mindennemű állatgyógyászati cikkek és műszerek. Sertés és marha tápperek és fluidek nagy raktára, ugyancsak nagy választék mindenféle gummitárhelyben, sörkötőkben, valamint lényegesen szakszerű vegyszerekben.

Kitűnő

befőzni való körte

előjegyezhető **Dr. Balkányi Miklós** irodájában, Debreczen, Kossuth-utca 32. naponta délelőtt 9—12 ig. Telefon szám 40.

Hol van a fogorvos?

Egyháztér 3. szám alatt

Molnár Testvérek

gramafon és lemezujdonságok raktárában, hol mindenkit megneveztet.

Legujabb felvételek: Gondor Aurél, Atyai tanácsa, Maresa lánya esküvője. Rózsa S. Lajos legujabb magyar nő-

tája: Nem tud senki semmit rólam. Schlezák leghíresebb opera énekes, Környei Béla pesti opera énekes legujabb felvétel. Bauman Károly összes kupléi.

Tessék meggyőződni.

Vigyázz! Kékre festett kirakat. Vigyázz!

Az iskolai idényre ajánljuk nagy raktárunkat olcsó árakon, u. m.;

Fiu fehér vasalt ingek	—	—	86 krtól
Leányka ingek sifonból	—	—	42 „
Fiu lábravalók pamut vászonból	38	„	
Iskola ruhára delain	mtr.	20	kr
„ „ „ osó delain	„	25	„
„ „ „ 120 cm szövetek	38	„	
„ „ „ kötényre kretonok	mtr.	19	„

zsebkendők 5 kr-tól, gyermek reform kötények, gyermek harisnyák minden, nagyság jó minőségű fekete ernyő 98 kr, **Sajtátkészítésű vatás paplanok 2.20 f.** asztalneműk, törülközők, ágyszerítők nagy választékban. Rövid árak, női fűzők minden magasság 110 kr.-tól.

Molnár V. J. és Társa fiókja

Cégtulajdonos: Molnár Lukács. Kossuth és Batthány-u. sarok a színházzal szemben.

Iskolás

Fiuk és leánykák részére **Kész fehérneműk, paplanok**

ágyterítők, flanel-takarók, pokrócok, harisnyák, zsebkendők, valamint felsőruhákra legjobb minőségű és tartós szövetek és mosóárak igen jutányos és szabott árban beszerezhető:

Szépe Lajos

női díjat és fehérnemű üzletében Debreczen, Kossuth-u. 6. Rothschnek léle gyógyszerár mellett

Villamosvilágítást,

telefonok, villamos csengők berendezését, javítását. évi jokban tartását egy helyben, mint vidéken a legjobb anyaggal, legolcsóbban eszköz

Földvári L.

Debreczeni első elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalat.

Csillárok, ivilámpák, villamos motorok, szellőztetők, dinamok állandó nagy választékban. Raktáron tartom a legjobb gyártmányú Wolfram és Osmium égőket.

12139—1909,

Hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város házipénztárának és az általa kezelt alapoknak 1910. évi költségelirányzata elkészült s az a törvény rendelkezéséhez képest, a folyó évi szeptember hó 2-ik napjától közszemlére kitétetet a város számvevői hivatalánál (Városház, I. emelet) ahol is az a hivatalos órák alatt megtekinthető,

Erről a város adózó lakossága azon felhívással értesítettik, hogy a költségvetésre vonatkozó netaláni észrevételek a közgyűlés napját megelőző öt nappal írásban a Tanácshoz adhatók be.

Debreczen, 1909. aug. 30.

A városi tanács.

Az iskolaév kezdetére ajánlunk

leány és fiu fehérneműket, zsebkendők, harisnyák, paplan, matrác, ágy fehérneműk és flaneltakarókat

.: nagy választékban, jutányos áron. .:

Donogán és Somossy

Debreczen, Ristemplombazár.

THAISZ ARTHUR

papírnemű áruháza

(előbb Pongrácz Géza) **PIACZ-UTCZA 7,**

Az összes iskolákban előírt iskolai tanszerek füzetek, rajztömbök, körzők vonalzó

a legolcsóbb árakban beszerezhetők.

Az üzlet megnagyobbítása alkalmából felhívom a tisztelt vevőközönséget kirakataim megtekintésére.

Prelovsky András

elsőrangú katonai és polgári szabó üzlete bel és külföldi szövetek — valamint hadi felszerelési cikkek nagy választéku raktára — Debreczen, Kossuth-utca 4. sz.

Elvállal a legujabb szabású és a legnagyobb igényeket is kielégítő katonai, vasuti és sport egyenruhákat, polgári öltönyöket, valamint magyar, diez- és viselő ruhákat papi reverendákat, palástokat és fővegeket a legjutányosabb árak mellett készítenek.

Ugy tényleges, mint tartalékos tisztek és

egyéves önkéntesek

a legelegánsabban szabályszerint kiváló olcsó árban felszereltetnek Az anyag jó minőségért valamint előírás szerinti elkészítéséért felelősséget vállalok.

Árjegyzékkel és felvilágosítással szívesen szolgálók.

Apró hirdetések.

Betöltendő.

Két fiu tanulónak fizetéssel esetleg teljes ellátással felvétetik Bányai József paszomány gyárában Piacz u. 43. Ugyanott tanuló lányok is felvétetnek fizetéssel.

Irodai alkalmazást nyerhet jó írásu leány. Írásbeli ajánlatok „K. H. 49.” jelige alatt a kiadóba nyújtandók be.

Varrógépügynökök, pénzbeszedők óvadékkal azonnal felvétetnek Gedő varrógépraktárban Piacz utca 56.

Női ruha varráshoz kézi leány felvétetik Tímár-utca 35.

Bankhivatalnok, ki a könyvelésben és levelezésben jártas, a délutáni órákra (5-8-ig) bármely irodai munkára ajánkozik, Czim a kiadóban.

Adás-vétel.

Iskolás gyermekeknek. Táskák, könyvhordó szíjak, toltartók; torna ingek és sapkák legolcsóbban beszerezhetők Schwarz M L-nél Piacz 38.

Uj rendszerű női-férfi divatárak és butorokadás. A mai napról kezdve minden hitelképes egyén kényelmes neti vagy havi részletfizetés mellett szerezheti be nálam szükségletét női divat cikkekben, női kabátok, férfi öltönyök, fejtők, mindennemű vásznak és canvaszokban, saját készítésű Clota és Casimir paplanokban, valamint egyszerű és modern butorokban. A készpenz melletti áraknál mindössze 5% arkülönbség. Kaiser Salamon, Hatvan-u. 2.

Kalapos műhelyemben férfi és női kalapok javítását és átalakítását a legjobb kivitelben eszközölöm. Békés Lajos.

Egy jökarban lévő kopirprés megvételeire kerestetik. Czim a kiadóhivatalban.

1-2-ös pénzszerény megvételeire kerestetik. Czim a kiadóhivatalban.

Vigyázzon! Uraktól levetett ócska ruhák, igen tisztességes árban vesz Rósenberg Beni Bádogos-utca 4. szám.

Kiváló minőségű hódártu és mindennemű teüccserép bármily mennyiségben olesó árban kapható József k. herceg utca 67 szám alatt.

Pörkölt kávé különlegességek, Bárkinek, bármely időszakon legkisebb mennyiségű kávé is megpergelek díjtalanul gázüzemű pergelőn Darvas Miksa kereskedése Tékay-utca sarok.

Saját termésű Bocskay-kerti bor hordószámra eladó. Érkekezeti Poroszlay Lászlónál Hunyady-utca 3.

Lakás.

Két szoba, konyha, mellékhelyiségekkel November 1-re kiadó Szebenyi u. 27 sz. a Érkekezeti ugyanott az utcai lakásban

Különféle.

Gymnasium négy asó osztályába járó két tanuló keresztény hivatalnok családnál teljes ellátásra elfogadtatik. Morgó-utca 19

Teljes ellátást kaphatnak izr. állami tisztviselőnel köz episkolába járó fiuk. József-kir. h. utca 34.

Magánkutató iroda. Iskola utca 4. szám Kés nyes megbízásokat, megfigyeléseket és nyomozásokat elvállal, úgy magán, min-családi ügyekben. Krámer József.

A középiskola alsóbb osztályába járó tanuló teljes ellátásra és a tanulásban való felügyelettel elfogad intelligens izr. család Czim a kiadóhivatalban.

Intelligens izr. család 1 esetleg 2 diákot vagy leányt teljes ellátásra elfogad Csapó u. 64

A kereskedelmi esti szaktanfolyamot hallgató a magy. nem. valamint a héber tantárgyakban egyaránt a legalaposabb oktatást nyújtó, e téren igen nagy gyakorlattal bíró izr. vall. fiatal ember ellátásért vagy mérsékelt díjazásért gyermekek tanítását elvállalja. Kezdket hegedün is oktat. Czime: Porjesz Lajos, Ajak. (Kisvárdá mellett, Szabolc vm.

Tekintélyes tanári családnál 1-2 középiskolai tanuló tanulásban való felügyelettel kitűnő ellátást kaphat. Cím a kiadóba.

Jó izletes kóser házi koszt, valamint hideg és meleg ételek kaphatók. Abonomák elfogadtatnak Rosner bodega vendéglős Hunyadi-u. 11. szám.

Két iskolás fiu vagy leány uri ellátást nyerhet Magos utca 7.

Kosztos diákot elfogad tanár. Felügyelet, német szó. Nyomató utca 14.

Kitűnő ellátás és gondos felügyelet mellett teljes ellátást kaphat 2-3 középiskolai tanuló. Cím József Kir Herceg utca 34.

Villamos világítást,

a villamos eszengők, házi telefonok berendezését és évi kezelését és minden a szakba vágó legkomplikáltabb munkát úgy helyben mint vidéken a legolcsóbban és szakszerűen — több évi jótállás mellett vállal

FÖLDES SÁNDOR

elektrotechnikai vállalata

Debreczen, Nagytrafik udvar

Minden irányba égő Wolfram-lámpák, izzólámpák, izzólámpaszekerek, csillárok, izzólámpák nagy választéka a legolcsóbb árban. Kölcson izzólámpák havi 3 korona díjért.

Telefon 210. Telefon 210.

Uj fűszerüzlet
Piac és Szt. Anna sarok
Balassa M.

Adómentes szép új ház

708 négyzetöl gyümölcsös és termő szőlőskerttel, szeptember 1-től kiadó vagy eladó. A ház 10 percnyi távolságra fekszik a nagytemplomtól, az Uj-kert és Ferencz József-ut István malom melletti sarkán, van benne 4 nagy szoba, fürdő szoba, nagy verenda, konyha, kamara, cselédszoba, világos és sötét pince 100 hektó borra való ászokkal, fás ol, sertés ol, jó vizü szivattyus kéttal az udvarban. Ugyanott bocskay kerti fehér és carbenet bor hordó számra eladó. Tájékozás szerezhető a tulajdonosnál (Pénzügyigazgatóság 18 számú szoba) vagy a helyszínen lévő házfelügyelőnél.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában. Piacz-utca 49. a főpostával szemben

Iskola hegedük

vonóval 4 frt.-tól kezdve kaphatók

Schmidt S.

hangszer raktárában

Piacz-utca 73.

Stock-Cognac

Medicinal

szavatolt valódi bor-párlat

Camis és Stock

gőzpárló telepéből, BARCOLA.

Egyedül Cognac-gőzfőző állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.

Kapható minden jobb üzletben.

MEGLEPŐSZINTE CSODÁLATOS GYÖGYEREDMÉNYEKA

APTAMÁSI

LITHIUM-GYÖGYVIZ-

zel gyomor, vesé, hólyag és belbántalmaknál a mint asthma, bronchiale, köszvény és húgysavas diathesis eseteiben.

Kapható Kontek Géza fűszer és csemegé kereskedésében Debreczen, Kossuth-utca.

Legbiztosabb szépítőszor a

Fáy-féle Arc-Crém

Kitűntetve a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításon arany éremmel és oklevéllel.

Hatása osodás!

Szépít, fiatalít! Legkitűnőbb szer széplő májfoltok, pattanások és az arczbőr tisztálanságai ellen. Egy tégely 1 kor, hozzá való „Fáy” szapan 1 korona.

Kapható a készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.

„Arany egyszarvu” gyógyszer-tár.

Telefon sz. 496. Telefon sz. 496.